

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - prihvata se žalba - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO/Član 354 (2) tačka - poveravanje dece - 14 KZK/Članovi 111, 116 i 117 ZBPO/Član 284 (1) ZBPO - nadoknada za prehranu dece]

Tuženi se žalio na odluku Okružnog suda Prizren da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i da je pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud Prizrena je naredio poništenje braka između tuženog i žalioca i odlučio je o starateljstvu i izdržavanju maloletne dece.

Vrhovni sud je odlučio da odluka Okružnog suda sadrži znatna kršenja člana 354 stava 2 tačke 14 ZKP. Vrhovni sud je odlučio da odluka Okružnog suda ne sadrži razloge o odlučujućim činjenicama, koje su bile relevantne za odgovarajuću presudu ovog pravnog pitanja i nije bio u mogućnosti da odredi činjenično stanje u potpunosti. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženog osnovana.

Ac.br.1/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Meleće Behdžeti, predsednik, Šahdane Agani i Osman Tmava, članovi, u pravnom slučaju tužiteljice Ljumnije Tanušaj iz sela Demjan koju predstavlja Adem Jetiški advokat iz Prizrena, protiv optuženog Čerima Tanušaj iz sela Karašindërd koga predstavlja Mirvete Čolaku advokat iz Prizrena, za razvod braka, u vezi sa žalbom optuženog podnetom protiv presude Okružnog suda Prizren, C.br.265/2004 od 14.12.2004 god., na sendici održanoj 14.03.2005 god., donosi ovo:

REŠENJE

Prihvata se žalba optuženog i poništavaju se II, IV, i VI deo dispozitiva presude Okružnog suda Prizren C.br.265/2004 od 14.12.2004 god., dok se predmet vraća istom sudu na ponovnu raspravu.

Presuda Prvostepenog suda u I, III i V delu ostaje nerazmatrana.

Obrazloženje

I delom dispozitiva presude Okružnog suda Prizren, C.br.265/2004 od

14.12.2004 god., razveden je brak između tužiteljice i optuženog koji je sklopljen 16.06.1992 god., u Mesnoj kancelariji u selu Zum opština Prizren. II delom dispozitiva, maloletna deca Gentiana rođena 17.08.1995 god., i Hajrulah rođen 10.07.1997 god., povereni su na čuvanje i vaspitanje tužiteljici-majci Ljumniji, dok je maloletno dete Goni rođen 28.10.1992 god., poveren na čuvanje i vaspitanje optuženom-ocu. III delom dispozitiva, kontaktiranje optuženog sa maloletnom decom je određeno prvog vikenda u mesecu kao i za vreme letnjih odmora na početku i za vreme zimskog odmora 5 dana, dok će za vreme letnjeg odmora provesti 15 dana sa ocem. Kontaktiranje tužiteljice sa maloletnim detetom Gonijem je određeni za treći vikend u mesecu kao i na kraju zimskog odmora 5 dana i ta vreme letnjeg odmora 15 dana.

IV delom dispozitiva obavezan je optuženi da na ime hrane za maloletnu decu Gentianu i Hajrulaha plaća po 60 eura, ukupno 120 eura mesečno počevši od 14.12.2004 god., a zakonski uslovi su da plati tužiteljici do petog u mesecu. V delom dispozitiva je odbijen kao neosnovan zahtev za tužbu tužiteljice, da se obaveže optuženi da njoj plati na ime troškova ishrane sumu od 200 eura mesečno pored sume od 60 eura mesečno koju treba da plati za maloletnu decu. VI delom dispozitiva je odlučeno da svaka strana pokrije svoje triškove postupka.

Protiv ove presude žalbu je na vreme podneo optuženi, zbog pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda Prvostepenog suda, u delu II i IV dispozitiva, poništi i da se predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Tužiteljica je podnela odgovor na žalbu sa predlogom da se žalba optuženog odbije kao neosnovana.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud Kosova nalazi da je žalba osnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile bračnu zajednicu 16.06.1992 god., u selu Zum. U ovoj zajednici rođeno je 3 dece-Goni 28.10.1992 god., Gentiana 17.08.1995 god., i Hajrulah 10.07.1997 god. Na početku braka bračni odnosi su bili dobri, ali su se kasnije pokvarili u toj meri da je život u braku postao neizdržljiv. Zbog ozbiljnih i stalnih poremećaja bračnih odnosa, zajednica među njima definitivno je prestala marta 2004 god.

Prvostepeni sud je našao da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 ZBPO, da se razvede brak strana u sporu jer je 02.03.2004 god., njihova zajednica definitivno prestala da postoji, nije ponovo zasnovana a poremećaj bračnih odnosa je stalan. Optuženi ne osporava presudu u delu koji se tiče razvoda braka. Prvostepeni sud je maloletnu decu Gentianu i Hajrulaha

poverio tužiteljici, dok je maloletno dete Gonija poverio optuženom, sa obrazloženjem da se maloletna deca trenutno nalaze kod tužiteljice i emocionalno su više vezana za majku-tužiteljicu, kao i činjenica da je u interesu maloletne dece Hajrulaha i Gentiane da za sada budu pod majčinim staranjem, dok se za maloletnog Gonija imalo u vidu da je pod očevim staranjem od početka kao i njegovu želju da bude poveren ocu. Susreti dece sa roditeljima određeni su kao u III delu dispozitiva presude.

Prema vrednovanju Vrhovnog suda Kosova, presuda osporena u delu II i IV dispozitiva sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, predviđeno u članu 354 par.2 tačka 14 ZSP. Osim ovoga činjenično stanje nije potpuno utvrđeno.

Osporena presuda ne sadrži razloge za odlučujuće činjenice, koje su važne za pravično suđenje u ovom pravnom slučaju i činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno. Iz mišljenja Centra za socijalni rad u Prizrenu proizilazi opis materijalnih uslova optuženog a iz dopune mišljenja od 26.10.2004 god., proizilazi da je ekipa za socijalno staranje mišljenja da se maloletna deca povere na čuvanje i vaspitanje optuženom-ocu. Prema mišljenju Centra za socijalni rad u Đakovici proizilazi da ekipa za pružanje socijalnih usluga smatra da se maloletna deca trebaju poveriti na čuvanje i vaspitanje tužiteljici-majci Ljumniji, jer su deca u uzrastu kada je majčino staranje neophodno sa emocionalnog aspekta kao i činjenica da se deca nalaze kod tužiteljice, posle kratkog vremena od momenta kada je bračna zajednica faktički prekinuta. Mišljenje Centra za socijalni rad u Đakovici ne sadrži opis materijalnih i stambenih uslova tužiteljice.

Prvostepeni sud nije naveo razloge u vezi sa emocionalnom vezom maloletne dece sa jednim ili drugim roditeljem kao i pozitivan ili negativan uticaj na njihovo vaspitanje. Osim ovoga, u konkretnom slučaju, među spisima predmeta nalaze se 2 različita izveštaja sa dva različita mišljenja kome da se povere maloletna deca.

Odredbom člana 116 ZBBO predviđeno je da sud, odnosno starateljski organ koji donosi odluku kome da se povere deca na čuvanje i vaspitanje, ima za zadatak da na pogodan način ispita sve okolnosti koje su značajne za pravilan za psihički i fizički razvoj deteta kao i za njegovo vaspitanje i da pri donošenju odluke, u prvom redu, krene od interesa deteta. U tom slučaju posebno uzima u obzir emocionalne potrebe i želju deteta ako je napunilo 10 god., o čemu traži odluku odgovarajućih stručnjaka, uvek kada to zahtevaju okolnosti slučaja.

Prvostepeni sud je obavezan da u ponovljenom postupku otkloni navedene slabosti imajući u vidu i žalbene tvrdnje optuženog, da zahteva od oba centra za socijalni rad (u Prizrenu i Đakovici), da usaglase mišljenja-zaključke u vezi sa

poveravanjem maloletne dece, sa opisom materijalnih i stambenih uslova tužiteljice, imajući u vidu uzrast dece i njihovu emocionalnu vezu sa roditeljima i podelu dece u vezi sa njihovim poverenjem u jednog ili drugog roditelja, da dobije mišljenje stručnjaka-psihologa u vezi sa činjenicom kakav uticaj može imati promena životne sredine na psihu maloletne dece i njihovo reagovanje u vezi sa sredinom gde živi tužiteljica. U ovom slučaju posebno se uzimaju u obzir emocionalne potrebe dece, što znači da su interesi roditelja u drugom planu.

Iako su navedene činjenice relevantne za donošenje zakonite presude, izostanak obrazloženja je uzrok za njeno poništenje.

Prvostepeni sud je obavezan da na ponovnom suđenju odluči prema članovima 111, 116 i 117 ZBPO i da, posle utvrđivanja svih važnih okolnosti, donese zakonitu odluku.

Presuda Prvostepenog suda je poništena i u IV delom dispozitiva koji se tiče nadoknade za ishranu maloletnih, deo koji se osporava u žalbi, tako da Prvostepeni sud nakon utvrđivanja gore pomenutih činjenica, u vezi sa poveravanjem dece na čuvanje i vaspitanje, treba da donese odluku u vezi člana 284 par.1 ZBBO kojim se predviđa da roditelji imaju obavezu da hrane svoju maloletnu decu.

Pošto je presuda poništena u II i IV delu, poništena je i odluka o troškovima spornog postupka.

Presuda prvostepenog suda u I, III i V delu dispozitiva ostaje nerazmatrana, jer ovi delovi nisu osporeni žalbom.

Na osnovu gore navedenog, primenom člana 369 i 370 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.1/2005, od 14.03.2005 god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - žalba se odbija - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO]

Tuženi se žalio na odluku Okružnog suda Peći argumentisajući da je Sud nepravedno primenio postojeći zakon i da je pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud Peći je naredio poništenje braka između optuženog i žalioca.. Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud odredio potpuno i ispravno činjenično stanje i da je ispravno primenio postojeći Zakon odlučujući da su uslovi postavljeni u članu 67. ZBPO za poništenje braka između parničara ispunjeni. Vrhovni sud je odlučio da bi se brak trebao održati samo ako postoji međusobna ljubav između bračnih drugova koja je pokazana putem harmoničnog zajedničkog života i da želja samo jednog bračnog druga da se održi brak nije dovoljna. Prema tome Vrhovni sud je odlučio da je žalba tužioca neosnovana.

Ac.br.4/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija: Mehleće Behdžeti, predsednik, Šahdane Agani i Vjosa Nimani-Zulfiu, članovi u pravnom slučaju tužiteljice Mire Jakaj-Daka iz Novog sela, sa boravištem u Švajcarskoj, koju predstavlja ovlašćeni predstavnik Anton Jakaj dok njega predstavlja Redžep Đikoli advokat iz Đakovice, protiv optuženog Bujara Daka iz Prištine koga predstavlja ovlašćeni predstavnik otac Doda Daka iz Prištine, za razvod braka u vezi sa žalbom optuženog podnesenom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.321/2004 od 26.11.2004.god., na sednici održanoj 14.03.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optuženog i potvrđuje se presuda Okružnog suda Peć C.br.321/2004 od 26.11.2004.god.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Peći, C.br.321/2004 od 26.11.2004.god.,

razveden je brak između tužiteljice i optuženog, koji je sklopljen 31.07.2003.god. u kancelariji matičara u Klini br.57/34- MR, odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove postupka.

Protiv ove presude optuženi je na vreme uložio žalbu, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničkog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se osporena presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud nalazi da je žalba optuženog neosnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 31.07.2003.god. Oni su se prema tradiciji verili 31.07.2002.god. Posle ovog vremena sklopili su brak 31.07.2003.god., ali su supružnici realno živeli zajedno od 26.04.2004.god., zato što tužiteljica živi u Švajcarskoj a optuženi je nakon sređivanja dokumentacije aprila 2004 godine otišao u Švajcarsku. Neposredno nakon ujedinjavanja supružnika odnosi među njima su se poremetili, tako da je bračna zajednica faktički prekinuta 20.06.2004.god., tako što je tužiteljica nastavila boravak u Švajcarskoj, dok se optuženi vratio u mesto rođenja.

Pošto su se odnosi među supružnicima ozbiljno poremetili, a imajući u vidu činjenicu da oni ne žive zajedno od 2004 godine, praktično su u bračnoj zajednici živeli samo dva meseca, Prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 ZBPO, da se brak među stranama u sporu razvede.

Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, Prvostepeni sud je ispravno i na potpun način utvrdio činjenično stanje, na osnovu koga je ispravno primenio i materijalno pravo, razvedeći brak strana u sporu, za šta je u obrazloženju presude dao dovoljne razloge, koje prihvata i ovaj Sud. Brak treba održati samo kada postoji obostrana ljubav supružnika, koja se izražava skladnim saživotom i nije dovoljno za očuvanje braka želja samo jednog supružnika, kako se bez osnova tvrdi u žalbi, prema kojoj je pogrešno primenjeno materijalno pravo.

Osporena presuda na sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, predviđeno u članu 354 par.2 ZSP, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti.

Navodi u žalbi optuženog, da članovi sudskog veća nisu bili prisutni, su neosnovani, jer se iz zapisnika sa glavne rasprave od 26.11.2004.god. vidi da su imena sudija porotnika zavedena u zapisniku sa glavne rasprave, dok optuženi nije imao zamerku u vezi neprisustvovanja člana sudskog tela. Ovu činjenicu potvrđuje i zapisnik o glasanju koji se nalazi u spisima predmeta. Drugi navedi u tužbi optuženog su ponavljanje navoda istaknutih na sednici Prvostepenog

suda kao i u pismenim primedbama, koje su bile objekat razmatranja za vreme donošenja odluke od strane Prvostepenog suda.

Na osnovu gore navedenog a primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.4/2005, od 14.03.2005.god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - odbija se žalba - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO/Član 223 KZK - primena slobodne procene prehrana]

Tužilac se žalio na odluku Okružnog suda Peći argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje. Okružni sud Peći je naredio poništenje braka između tuženika i žalilioca i naredio je da žalilac plati alimentaciju za tuženika. Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud odredio u potpunosti i ispravno činjenično stanje i da je ispravno primenio postojeći Zakon odlučujući da su uslovi postavljeni u članu 67. ZBPO za poništenje braka za bračne drugove ispunjeni. Vrhovni sud je odlučio da su bračni odnosi između bračnih drugova ozbiljno poremećeni i da se često ponavljaju i da je malo verovatno da će doći do pomirenja. Prema tome Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila neosnovana.

Ac.br.5/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Mr.Rifat Zulfiu i Meleće Behdžeti, članovi, u pravnom slučaju tužiteljice Čazim Fejzaj iz sela Gornja ratiša opština Dečani, koju predstavlja Paš Kući advokat iz Dečana, protiv optužene Džejron Fejzaj iz sela Gornje ratiše opština Dečani, koju predstavlja Nedždet Gora advokat iz Peći, za razvod braka, u vezi sa žalbom optužene podnetom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.347/2004 od 08.11.2004.god., naslednici održanoj 17.03.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optužene i potvrđuje se presuda Okružnog suda Peć, C.br.347/2004 od 08.11.2004.god.

O b r a z l o ž e n j e

I delom dispozitiva presude Okružnog suda Peć, C.br.347/2004 od 08.11.2004.god, razveden je brak sklopljen između tužioca i optužene. II delom dispozitiva tužilac je obavezan da na ime nadoknade za hranu plati

optuženoj 100 eura mesečno, počevši od 08.11.2004.god. i nadalje dok postoje uslovi za ovu isplatu, u roku od 15 dana od dana dobijanja presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. III delom dispozitiva odbijen je zahtev za žalbu optužene, da joj tužilac plati na ime troškova ishrane 200 eura mesečno, počevši od 08.11.2004.god. i nadalje dok postoje zakonski uslovi. IV delom dispozitiva odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove spornog postupka.

Protiv ove presude optužena je na vreme podnela žalbu zbog pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud Kosova nalazi da je žalba neosnovana.

Iz osporene presude i spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 24 januara 1973 godine u Mesnoj kancelariji sela Isnić. U ovoj zajednici rođeno je šestoro dece, koja su sada punoletna. U početku braka bračni odnosi su bili dobri, ali od 1990 godine žive odvojeno: optužena sa decom živi u njihovoj kući u selu Ratiša, dok tužilac živi i radi u Nemačkoj gde je sklopio vanbračnu zajednicu sa drugom ženom, sa kojom ima dvoje dece. Zbog poremećaja ovih bračnih odnosa, bračna zajednica među njima je prekinuta.

Pošto su bračni odnosi ozbiljno poremećeni i nema mogućnosti za uspostavljanje suživota među njima, prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 Zakona o braku i porodičnim odnosima (ZBPO), da se razvede brak među stranama u sporu.

Prema mišljenju Vrhovnog suda Kosova, bračni odnosi među stranama u sporu su ozbiljno i za stalno poremećeni, prema tome nema mogućnosti za njihovo ponovno uspostavljanje, posebno uzimajući u obzir da oni žive odvojeno i činjenicu da tužilac živi u vanbračnoj zajednici sa drugom ženom, sa kojom ima dvoje dece. Prihvatajući kao ispravne argumente Prvostepenog suda, ovaj Sud vrednuje da osporena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti.

Prvostepeni sud je ispravno primenio materijalno pravo-član 67 ZBPO, kada je razveo brak između strana u sporu, nalazeći da je on izgubio smisao postojenja. Brak treba održati samo kada postoji uzajamna ljubav supružnika, koja se ogleda u njihovom harmoničnom životu i nije dovoljno za očuvanje braka želja samo jednog supružnika.

Prvostepeni sud je obavezao tužioca da optuženoj, na ime troškova ishrane,

plati 100 eura mesečno. U ovom slučaju radi se o slobodnoj proceni-član 223 ZSP, prema kome, kada sud utvrdi da jednoj strani pripada jedna suma novca, ali se visina sume ne može utvrditi ili bi se mogla utvrditi neproporcionalnim troškovima, onda Sud odlučuje po slobodnoj proceni. Znači, uzimajući u obzir da se obaveza tužioca ispunjava uplatom od 100 eura mesečno, Vrhovni sud smatra da nije učinjena povreda materijalnog prava na štetu optužene.

Na osnovu do sada navedenog, primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA PRIŠTINA
Ac.br.5/2005, od 17.03.2005.god.

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku razvod braka - prihvata se žalba - član 365 KZK/Član 354 (2) tačka 8 KZK/Član 369 KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Prizren argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i da je pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud Prizren je naredio da poništenje braka između tuženog i žalilaca. Vrhovni sud je odlučio da odluka Okružnog suda sadrži znatno kršenje odredaba parničke procedure kao što je predviđeno u članu 354. stav 2. tačka 8. ZPP. Tuženiku je nezakonito dato pravo na pravno razmatranje pred ovim sudom zato što je saslušanje bilo održano u odsudstvu. Prema tome Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila osnovana.

Ac.br.9/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Mr.Rifat Zuljfiu i Meleće Behdžeti, članovi, u pravnom slučaju tužioca Nebi Čatanija iz Prizrena, koga predstavlja Muharem Skenderi advokat iz Prizrena, protiv optužene Sanije Čatani iz Beograda, za razvod braka, u vezi sa žalbom optužene podnesene protiv presude Okružnog suda Prizren, C.br.233/2003 od 19.03.2004 god., na sednici održanoj 17.03.2005 god., donosi ovo:

R E Š E N J E

Prihvata se žalba optužene i poništava se presuda Okružnog suda Prizren, C.br.233/2003 od 19.03.2004, dok se predmet vraća istom sudu na ponosnu raspravu.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda Prizren, C.br.233/2003 od 19.03.2004 god., razveden je brak sklopljen između tužioca i optužene 24.09.1972 god., u Beogradu. Odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove spornog postupka.

Protiv ove presude optužena je na vreme uložila žalbu, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog

stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 Zakona o spornom postupku (ZSP), Vrhovni sud Kosova nalazi da je žalba osnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da je prvostepeni sud, na glavnoj raspravi održanoj 19.03.2004 god., konstatovao da optužena nije došla na glavnu raspravu, iako je uredno pozvana, pa je prema tome doneo odluku da sednicu održi u odsustvu optužene.

Iz spisa predmeta vidi se da je glavna rasprava zakazana za 19.03.2004 god., dok optužena, iako je uredno pozvana, nije došla na glavnu raspravu, iz razloga sprečenosti, jer je 17. i 18. marta bilo nemira na Kosovu.

Prema oceni Vrhovnog suda Kosova, osporena presuda sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka predviđenih u članu 354 par.2 tačka 8 ZSP, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti. Ovo zato, jer se nezakonitim postupcima nije omogućilo optuženoj strani da učestvuje u raspravi na sudu, jer je sednica održana bez njenog prisustva, iako je bilo opšte poznato da je, zbog nemira na Kosovu, 17. i 18. marta kretanje bilo ograničeno, prema tome optužena nije mogla stići iz Beograda da prisustvuje glavnoj raspravi, koja je bila zakazana za 19.03.2004 god., u 11 sati.

Prvostepeni sud je obavezan da u ponovljenom postupku otkloni navedene nedostatke, uzimajući u obzir i žalbene tvrdnje i da odluči po zakonu.

Na osnovu do sada navedenog, primenom člana 369 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA, PRIŠTINA
Ac.br.9/2005, od 17.03.2005 god.

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - nadoknada troškova za ishranu - odbija se žalba - Član 365 KZK/Član 297 ZBPO/Član 305 (1) - ZBPO]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Peći argumentujući da je Sud nepravdano primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje..

Okružni sud Peći je odbio molbu tuženika podnetu na osnovama naredbe tuženiku da plati alimentaciju za njihovo maloletno dete.

Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud u potpunosti i ispravno odredio činjenično stanje i ispravno primenio postojeći zakon zaključujući da uslovi postavljeni u članu 297. ZBPO nisu ispunjeni, što predviđa da u sporu o alimentaciji između roditelja, sud uzima u obzir doprinos roditelja kome je dete povereno za brigu i školovanje koji obezbeđuje zaštitu i blagostanje detetu. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba žaliooca neosnovana.

Ac.br.10/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Meleće Behdzeti, predsednik, Mr.Rifat Zulfu i Šahdane Agani, članovi u pravnom slučaju tužiteljice Artmire Bokši iz Skadra, koju predstavlja Ferid Džikoli advokat iz Peći, protiv optuženog Adnana Bokši iz Đakovice, koga predstavlja Teki Bokši advokat iz Đakovice, zbog nadoknade troškova ishrane, u vezi sa žalbom tužiteljice podnetom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.169/2002 od 01.12.2004.god., na sednici održanoj 28.04.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optuženog i potvrđuje se presuda Okružnog suda Peć C.br.169/2002 od 01.12.2004.god.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda Peć, C.br.169/2002 od 01.12.2004.god., odbijena je kao neosnovana žalba optuženog, da se obaveže tužiteljica da na ime troškova ishrane za maloletnog Andija plati sumu od 100 eura mesečno, počevši od 01.12.2000.god. i nadalje dok postoje zakonski uslovi za plaćanje najkasnije od 1-5 u mesecu, kao i neplaćene rate i odgovarajuću zakonsku kamatu za svaku zakasnelu ratu posebno i nadoknadu troškova postupka, sve to u roku od 15 dana.

Protiv ove presude tužiteljica je podnela žalbu, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničkog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, uz predlog da se osporena presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud Kosova nalazi da je žalba neosnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da je, presudom Okružnog suda Peć C.br.69/2001 od 12.12.2001.god., razveden brak između strana u sporu, maloletni Andi rođen 04.01.1996.god. poveren je na čuvanje i vaspitanje tužiteljici-majci. Presudom ovog Suda Ac.br.1/2001 od 14.05.2002.god. potvrđena je presuda Prvostepenog suda, ali ista presuda u delu kojim se odbija zahtev, da se obaveže tužiteljica da mu plati na ime troškova ishrane za maloletnika, je poništena i predmet je u IV delu dispozitiva vraćen na ponovnu raspravu.

Prvostepni sud je u ponovljenom postupku, nakon sakupljanja neophodnih dokaza, našao da je zahtev optuženog neosnovan jer je maloletni Andi poveren tužiteljici na čuvanje i obrazovanje presudom Prvostepenog suda od 12.12.2001.god., tako da optuženi nije postupio prema presudi suda, odnosno izvršenje u vezi sa davanjem deteta učinio nemoguće.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je Prvostepni sud na ispravan i potpun način utvrdio činjenično stanje, na osnovu koga je ispravno primenio materijalno pravo. Članom 297 ZBPO, predviđeno je da u sporovima roditelja za nadoknadu na ime ishrane, roditelju kome je povereno dete na čuvanje i vaspitanje sud kao njegov doprinos u ishrani deteta posebno uzima njegov svakodnevni rad i staranje koje taj roditelj uloži u odrastanje deteta. U konkretnom slučaju nisu ispunjeni uslovi iz člana 297 ZBPO za obavezivanje tužiteljice za plaćanje ishrane za maloletnog Andija, jer je konačnom presudom od 12.12.2001.god. Andi poveren tužiteljici na čuvanje i vaspitanje, znači prema oceni ovog Suda zahtev optuženom za plaćanje nadoknade za ishranu nema pravnu osnovu prema odredbama ZBPO.

U obrazloženju presude se kaže da je zahtev tužiteljice neosnovan prema odredbi člana 305 par.1 ZBPO ali ovaj Sud ocenjuje da se član 305 par.1 gore spomenutog Zakona tiče trećeg lica koje je nadoknadilo troškove ishrane nekom licu, tako da se tužbom ne može zahtevati kompenzacija tih troškova od tog lica koje prema ovom zakonu ima obavezu da obezbedi hranu, dok se u konkretnom slučaju traži hrana od drugog roditelja kome je povereno dete na čuvanje i vaspitanje.

Presuda Prvostepenog suda ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti. Drugostepeni

sud je proučio prvostepenu presudu unutar granica navedenih razloga u žalbi, i ustanovio da se žalbom ne dovodi u sumnju utvrđeno činjenično stanje od strane Prvostepenog suda.

Na osnovu navedenog, primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.10/2005, od 28.04.2005.god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - odbijena žalba - lični kontakti sa maloletnim detetom - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO/Član 117 ZBPO]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Peći argumentujući da je sud nezakonito primenio postojeći Zakon i da je pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud Peći je naredio poništenje braka između tuženika i žalioca i odlučio o kontaktu osobe sa mlolletnim detetom.

Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud u potpunosti i ispravno odredio činjenično stanje i ispravno primenio postojeći Zakon odlukom da uslovi koji su postavljeni u članu 117. ZBPO nisu ispunjeni, što predviđa da se održavanje kontakata dece sa njihovim roditeljima može ograničiti ili trenutno zabraniti u svrhu zaštite zdravlja i ostalih relevantnih interesa detata. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila neosnovana.

Ac.br.11/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija : Meleće Behdžeti, predsednik, Šahdane Agani i Vjosa Nimani-Zulfiu, članovi u pravnom slučaju tužiteljice Mervete Duškaj rođena Kastrati iz Đakovice, koju predstavlja Redžep Đikoli advokat iz Đakovice, protiv optuženog Rame Duškaj iz Đakovice, koga predstavlja otac Ahmet Duškaj iz Đakovice, za razvod braka, u vezi sa žalbom optuženog podnetom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.435/2004 od 04.02.2005.god., na sednici održanoj 30.03.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optuženog i potvrđuje se presuda okružnog suda Peć, C.br.435/2004 od 04.02.2005.god, u III delu dispozitiva koji se tiče ličnih kontakata tužiteljice sa maloletnom decom.

Ista presuda u I i II delu dispozitiva ostaje nerazmatrana.

O b r a z l o ž e n j e

I delom dispozitiva presuda Okružnog suda Peć, C.br.435/2004 od 04.02.2005.god, razveden je brak sklopljen 11.02.1999.god., između tužiteljice i optuženog u kancelariji matičara u Đakovici. II delom dispozitiva, maloletna deca Rinor rođen 11.03.2000.god. i Rina rođena 16.10.2003.god. poverena su na čuvanje i vaspitanje optuženom-ocu. III delom dispozitiva je

odlučeno da lični kontakti maloletnih sa majkom-tužiteljicom budu dva puta mesečno, prvog i trećeg vikenda u mesecu, počevši od 12 sati u subotu do 12 sati i nedelju. Odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove postupka.

Protiv ove presude optuženi je na vreme podneo žalbu zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka u III delu dispozitiva, sa predlogom da se presuda u ovom delu izmeni ili da se poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Nakon razmatranja presude u osporenom delu prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud Kosova nalazi da je žalba neosnovana.

Pošto su bračni odnosi ozbiljno poremećeni, Prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 ZBPO da se razvede brak između stranama u sporu. Maloletna deca su poverena na čuvanje i vaspitanje optuženom-ocu.

rema vrednovanju vrhovnog suda neosnovane su tvrdnje u žalbi optuženog da prvostepena presuda sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka. Prema članu 117 ZBPO, predviđeno je da u koliko dete živi u zajednici sa roditeljima ili jednim od njih roditelji će se dogovoriti o načinu održavanja ličnih kontakata sa detetom u slučaju spora odluku o ovome će doneti organ starateljstva. Organ starateljstva ponovo može regulisati način održavanja ličnih kontakata roditelja sa detetom, ako ovo zahtevaju izmenjene okolnosti. Održavanje ličnih kontakata dece sa roditeljima može se ograničiti ili privremeno ukinuti samo iz razloga zaštite zdravlja ili drugih važnih interesa deteta.

Tvrdnje u žalbi, koje se tiču činjenice da tužiteljica nije sposobna da obavlja roditeljska prava, su neosnovane jer nijednim dokazom nije dovedena u sumnju njena sposobnost da obavlja ovo pravo. Osim ovoga, žalba nikakvim predlogom ne dovodi u sumnju da tužiteljica za vreme kontakta sa maloletnom decom može negativno uticati na njihovo vaspitanje, prema tome imajući u vidu član 117 ZBPO žalba optuženog je odbijena kao neosnovana.

Presuda Prvostepenog suda nije razmatrana u I i II delu dispozitiva, jer ovi delovi nisu osporeni žalbom.

Na osnovu navedenog, primenom člana 368 ZSP odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.11/2005, od 30.03.2005.god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - žalba se delimično prihvata - Član 365 KZK /Član 67 ZBPO/Član 354 (2) KZK - poveravanje maloletne dece - Član 116 ZBPO/Član 109 ZBPO - lični kontakti sa maloletnom decom - Članovi 111 i 117 ZBPO/Član 369 i 370 KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Prizren argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i da je pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud u Prizren je naredio poništenje braka između tuženika i žaliooca i odlučio da bi se malolteno dete trebalo poveriti na staranje i školovanje žalioocu.

Vrhovni sud je odlučio da je podneta odluka o delu u pogledu poveravanja dece na brigu i školovanje žalioocu kao oca i plaćanje alimentacije sadrži ozbiljno narušavanje člana 354. stav 2. tačka 14. ZPP i članova 111. 116. i 117. ZBPO. Vrhovni sud je odlučio da činjenično stanje nije bilo u potpunosti određeno i da odluka nije sadržala dovoljne razloge u pogledu presudnih činjenica za donošenje pravedne odluke. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila delimično osnovana.

Ac.br.12/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno do sudija: Šahdane Agani, predsednik, Meleće Behdžeti i Vjosa Nimani-Zuljfiu, članovi, u pravnom pitanju tužioca Dževata Morine iz Prizrena, koga predstavlja Mr. Vehap Hašani advokat iz Prizrena, protiv optužene Valjbone Morina uz Prizrena, koju predstavlja Fatmir Celina advokat iz Prizrena, za razvod braka, u vezi sa žalbom optužene podnetom protiv presude Okružnog suda Prizren, C.br.142/2004 od 27.01.2005 god., na sednici održanoj 30.03.2005 god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optužene i potvrđuje se u I delu dispozitiva presuda Okružnog suda Priština, C.br.142/2004 od 27.01.2005 god.

Prihvata se žalba optužene i poništava se, u II, III, IV i V delu dispozitiva, presuda Okružnog suda Prizren, C.br.142/2004 od 27.01.2005 god., dok se predmet vraća Prvostepenom sudu na ponovnu rasparvu.

Obrazloženje

I delom dispozitiva presude Okružnog suda Prizren, C.br.142/2004 od 27.01.2005 god., razveden je brak između tužioca i optužene, koji je sklopljen 13.05.1994 god., u kancelariji matičara u Prizrenu. II delom dispozitiva maloletna deca: Talent rođen 24.07.1994 god., Fitim rođen 06.05.1996 god., Anita rođena 13.10.1997 god., i Hamide rođena 25.01.2001 god., poverena su na čuvanje i vaspitanje tužiocu-ocu. III delom dispozitiva obavezan je tužilac da omogućujući optuženoj kontakte sa njihovom maloletnom decom, dva puta mesečno-prve i treće subote u mesecu, od 10-17 sati i da omogućujući optuženoj da sa njihovom decom provede po jedan dan za vreme verskih praznika, 5 dana za vreme zimskih odmora i 15 dana za vreme letnjih odmora. IV delom dispozitiva, odbijena je žalba optužene, da se tužilac obaveže da njoj plaća za hranu, kao neosnovana. V delom dispozitiva odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove spornog postupka.

Protiv ove presude optužena je na vreme podnela žalbu, zbog pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, uz predlog da se presuda u II delu dispozitiva promeni tako da se maloletna deca povere njoj na čuvanje i vaspitanje a da se tužilac obaveže da plaća optuženoj hranu za maloletnu decu.

Vrhovni sud Kosova, nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 Zakona o spornom postupku (ZSP), nalazi da je žalba na II deo dispozitiva osporene presude osnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 13 maja 1994 godine u Prizrenu. U ovoj bračnoj zajednici rođeno je 4 dece. Na početku braka bračni odnosi su bili dobri, ali su se kasnije ozbiljno poremetili i od 2003 godine oni žive odvojeno: optužena živi sa svojim roditeljima, dok tužilac živi sa njihovom decom i u vanbračnoj zajednici sa drugom ženom, sa kojom ima jedno dete. Zbog poremećaja bračnih odnosa, njihova bračna zajednica je prekinuta.

Zbog toga što su se bračni odnosi ozbiljno i za stalno poremetili, Prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 Zakona o braku i porodičnim odnosima (ZBPO), da se razvede brak između strana u sporu.

Prema mišljenju i Vrhovnog suda Kosova, bračni odnosi među stranama u sporu su ozbiljno i za stalno poremećeni, prema tome nema mogućnosti za njihovu ponovnu uspostavu, posebno imajući u vidu da tužilac živi u vanbračnoj zajednici sa Iqbalom Popaj, sa kojom ima jedno dete. Prihvatajući kao ispravne argumente presude Prvostepenog suda, ovaj Sud ocenjuje da su neosnovane tvrdnje iz žalbe da je Prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo. Osporena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka predviđene u članu 354 par.2 ZSP, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti.

Prema vrednovanju Vrhovnog suda Kosova, osporena presuda, kada se tiče odluke o poveravanju maloletne dece na čuvanje i vaspitanje tužiocu-ocu, sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka predviđenih u članu 254 par.2 tačka 14 Zakona o spornom postupku (ZSP). Osim ovoga, činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno.

Osporena presuda u ovom delu ne sadrži razloge u vezi sa odlučujućim činjenicama za donošenje zakonite odluke. Odluka o poveravanju maloletne dece ne sadrži obrazloženje i nije navedeno šta sadrži mišljenje Centra za socijalni rad, na koje se oslanja odluka o poveravanju dece na čuvanje i vaspitanje. Prema članu 116 ZBPO, Sud koji donosi odluku o poveravanju dece na čuvanje i vaspitanje, ima za zadatak da na pogodan način utvrdi sve okolnosti koje su važne za pravilan fizički i psihički razvoj deteta i za njegovo vaspitanje, i da prilikom donošenja odluke, u prvom redu, pođe od interesa deteta. U tom slučaju, posebno uzima u obzir emocionalnu vezu deteta sa roditeljem. Prvostepeni sud treba postupiti prema članu 109 ZBPO koji predviđa da roditeljsko pravo roditelji obavljaju zajedno i sporazumno, u slučaju njihovog neslaganja odlučuje organ starateljstva. Iz ovakvog stanja u slučaju proizilazi da za pomenute činjenice osporena presuda ne sadrži argumente.

Osporena presuda, u odbijajućem delu zahteva optužene za nadoknadu za hranu, ne sadrži razloge i činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno. U ponovnom postupku, Prvostepeni sud treba utvrditi dali je optužena prijavljena u Zavod za zapošljavanje i ima li mogućnosti da se zaposli, zatim njeno materijalno stanje, kako obezbeđuje sretstva za egzistenciju i da utvrdi zdravstveno stanje, odnosno sposobnost optužene za rad. Pored ovoga, treba pravedno utvrdi da li je do njene nezaposlenosti došlo bez krivice optužene.

U ponovljenom postupku Prvostepeni sud treba tražiti novo mišljenje Centra za socijalni rad u Prizrenu, koje treba sadržati konkretne predloge kojem roditelju treba poveriti maloletnu decu, uzimajući u obzir član 116 ZBPO, kojim se predviđa da Sud, odnosno organ starateljstva, koji donosi odluku o poveravanju dece na čuvanje i vaspitanje, ima za obavezu da na pogodan način ispita sve okolnosti koje su važne za pravilan fizički i psihički

razvoj i vaspitanje deteta i da u slučaju donošenja odluke, u prvom redu pođe od interesa deteta. U tom slučaju posebno uzima u obzir emocionalne potrebe dece, da poštuje želju deteta-Talenta, jer je maloletnik napunio 10 godina.

Prvostepeni sud je obavezan da na ponovnom suđenju otkloni navedene slabosti, to jest da postupa prema članovima 111, 116 kao i prema članu 117 ZBPO, u vezi sa načinom održavanja ličnih kontakata roditelja i maloletne dece i da, nakon utvrđivanja svih važnih okolnosti donese zakonitu odluku.

Pošto je presuda poništena, u II, III, i IV delu, poništena je o odluka o nadoknadi troškova spornog postupka.

Na osnovu gore navedenog, primenom člana 369 i člana 370 ZSP odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.12/2005, od 30.03.2005.god.

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - žalba delimično prihvaćena - Član 67 ZBPO/Član 354 (2) KZK - lični kontakti sa maloletnim detetom - Član 116 ZBPO/Član 111 (3) ZBPO]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Prištine argumetujući da je Sud nezakonito primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje uzimajući u obzir stav III i V presude. Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Prištine argumentujući da je Sud pogrešno primenio postojeći Zakon i da je pogrešno odredio činjenično stanje u pogledu stava I, III i V presude. Okružni sud Prištine je naredio poništenje braka između tuženika i žalioca i odlučio da se maloletno dete poveri na brigu i na školovanje tuženiku. Vrhovni sud je odlučio da je podneta žalba na odluku u vezi trajanja ličnih kontakata sa maloltenim detetom sadržala bitno kršenje parničke procedure i da je činjenično stanje nepotpuno određeno. Vrhovni sud je odlučio da je prioritet interes deteta u svrhu adekvatneog fizičkog i psihološkog razvoja deteta i njegovo/njeno školovanje (član 116. ZBPO). Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika i žalioca delimično bila osnovana.

Ac.br.13/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Meleće Behdžeti i Vjosa Nimani-Zuljfiiju, u pravnom slučaju tužioca Visara Aljiu iz Prištine, koga predstavlja Ndue Taçi advokat iz Prištine, protiv optužene Ljindite Aljiu iz Prištine, za razvod braka, u vezi sa žalbom tužioca i žalbom optužene, koje su podnete protiv presude Okružnog suda Priština, C.br.230/2004 od 16.12.2004 god., na sednici održanoj 30.03.2005 god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba tužioca i potvrđuje se, u II i III delu dispozitiva, presuda Okružnog suda Priština, C.br.230/2004 od 16.12.2004 god.

Odbija se žalba optužene i potvrđuje se, u III i IV delu dispozitiva, presuda Okružnog suda Priština, C.br.230/2004 od 16.12.2004 god.

Prihvata se žalba tužioca i žalba optužene i poništava se u V delu dispozitiva presuda Okružnog suda Priština, C.br.230/2004 od 16.12.2004 god., dok se

predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

Ista presuda, u I i VI delu dispozitiva, ostaje nerazmatrana.

O b r a z l o ž e n j e

I delom dispozitiva presude, C.br.230/2004 od 16.12.2004 god., razveden je brak koji je sklopljen između tužioca i optužene. II delom dispozitiva maloletno dete Klea Aljiu, rođena 11.07.2001 god., poverena je na čuvanje i vaspitanje optuženoj-majci. III delom dispozitiva obavezan je tužilac da na ime nadoknade za hranu plati maloletnom detetu po 100 eura mesečno, počevši od pravosnažnosti ove presude i dok za to postoje uslovi predviđeni zakonom. IV delom dispozitiva obavezana je optužena da omogući tužiocu kontakte sa njihovim maloletnim detetom tri puta mesečno-prvog, drugog i četvrtog petka u mesecu, tako što će tužilac uzimati maloletnu Kleu iz obdaništa u 16 sati a vratiti će je u obdanište u ponedeljak ujutro u 8 sati, zatim drugog dana verskih i državnih praznika i drugog dana rođendana deteta, putem obdaništa. VI delom dispozitiva odlučeno je da optužena nosi devojачko prezime Hadžiu i VII delom dispozitiva odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove.

Protiv ove presude na vreme su podneli žalbe:

-tužilac, zbog bitnih povreda spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da se osporena presuda, u I, III i V delu dispozitiva, promeni tako što će se tužiocu poveriti na čuvanje i vaspitanje maloletna Klea Aljiu, od ponedeljka u 8 sati do petka u 16 sati dok a da za dane vikenda, praznika i drugih odmora boravi kod optužene, ili da se presuda poništi i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovnu raspravu,

-optužena, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa predlogom da se osporena presuda, u III i V delu dispozitiva, promeni tako da se tužilac obaveže da plaća na ime prehrane sumu od 150 eura mesečno.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud Kosova nalazi da su žalbe tužioca i optužene u V delu dispozitiva osnovane.

Iz spisa predmeta proizilazi da su supružnici sklopili brak 26.06.2001 god., u Prištini. U bračnoj zajednici imaju jedno dete Kleu, rođenu 11.08.2001 god. Bračni odnosi u početku su bili dobri, ali su se kasnije ozbiljno poremetili. Zbog ovih poremećaja bračnih odnosa, bračna zajednica među njima je prekinuta 03.04.2004 god., i oni žive odvojeno: optužena sa njihovom

maloletnom devojčicom u kući njenih roditelja, dok tužilac živi u kući svojih roditelja.

Pošto su bračni odnosi ozbiljno i za stalno poremećeni, Prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 Zakona o braku i porodičnim odnosima (ZBPO) da se rastavi brak između strana u sporu.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je Prvostepeni sud ispravno i potpuno utvrdio činjenično stanje, na osnovu koga je pravilno primenio materijalno pravo kada je maloletnu Kleu poverio na čuvanje i vaspitanje majci, uzimajući u obzir mišljenje Centra za socijalni rad u Prištini i uzrast deteta.

Prema mišljenju Vrhovnog suda, neosnovane su tvrdnje u žalbi tužioca da su osporenim presudom pogrešno primenjene materijalne odredbe, kada je maloletnica poverena svojoj majci. Uzimajući u obzir uzrast deteta i činjenicu da je majka-optužena obrazovana, da je obezbedila stambeno pitanje i da je u mogućnosti da mnogo više doprinese na uzdizanju i obrazovanju deteta, onda je u interesu deteta da se poveri optuženoj. Osim ovoga, Prvostepeni sud je ispravno na osnovu dokaza utvrdio da je maloletnica emocionalno vezana za majku, da se majka može najbolje starati o njoj. Prvostepeni sud, vrednujući potrebne dokaze, utvrdio je ispravno i u potpunosti činjenično stanje, na osnovu koga je pravilno primenio materijalno pravo odnosno član 116 ZBPO, kojim se predviđa da Sud koji donosi odluku o poveravanju dece na čuvanje i vaspitanje, između ostalog, posebno uzima u obzir emocionalne potrebe i želje deteta.

U obrazloženju presude Prvostepeni sud je prvo naveo dovoljne razloge o odlučujućim činjenicama za donošenje zakonite presude, koje prihvata i ovaj Sud.

Osporena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, predviđene u članu 354 par.2 ZSP, o kojima se ovaj Sud stara po službenoj dužnosti.

Prema oceni Vrhovnog suda, Prvostepeni sud je prvo na ispravan i potpun način utvrdio činjenično stanje i na osnovu ovakvog stanja pravilno primenio materijalno pravo u vezi sa II delom dispozitiva, koji se tiče obaveze tužioca da doprinese u ishrani maloletnice kao i u vezi visine nadoknade na ime ishrane, dajući dovoljne argumente, koje prihvata i ovaj Sud.

Osnovane su tvrdnje iz žalbi tužioca i optužene da presuda sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, predviđeno u članu 354 par.2 tačka 14 ZSP, jer ona ne sadrži razloge za odlučujuće činjenice u vezi sa načinom i vremenom trajanja ličnih kontakata tužioca sa maloletnim detetom. Prvostepena presuda ne sadrži nikakvu argumentaciju, osim konstatacije u

obrazloženju da će se kontakti maloletnog deteta sa tužiocem obavljati tri puta mesečno i to svakog prvog, drugog i četvrtog petka u mesecu i da će tužilac uzimati maloletnicu u obdaništu u 16 sati i da će je vratiti u obdanište u ponedeljak u 8 sati, kao i drugog dana verskih i državnih praznika i drugog dana rođendana takođe preko obdaništa. Šta je motivisalo Prvostepeni sud za jednu takvu odluku, osporena presuda ne sadrži nikakve argumente u vezi sa njegovom odlukom, znači nema argumente za odlučujuću činjenicu-prednost interesa deteta za njegov pravilan psihički i fizički razvoj i za njegovo vaspitanje (član 116 ZBPO).

Ni činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno-šta je veći interes deteta, da kontaktira sa tužiocem-ocem dva puta mesečno i to drugog i četvrtog vikenda, kako je predložio Centar za socijalni rad u Prištini, ili da se kontakt obavlja tri puta mesečno i to svakog prvog, drugog i četvrtog petka u mesecu, kako je odlučio Prvostepeni sud.

Članom 111 par.3 ZBPO predviđa se da Sud putem presude reguliše i način održavanja ličnih kontakata deteta sa roditeljem, koji ne obavlja roditeljsko pravo, ako drugi roditelj to sprečava ili procenjujući sve okolnosti u slučaju, konstatuje da je to potrebno zbog zaštite deteta.

Pošto je presuda poništena u V delu dispozitiva, poništava se i u VII delu dispozitiva, koji se tiče odluke o troškovima spornog postupka.

Presuda Prvostepenog suda u I i VI delu dispozitiva, ostaje nerazmatrana jer u ovim delovima nije osporena žalbom.

Prvostepeni sud je obavezan da na ponovnom suđenju otkloni navedene nedostatke, odnosno da postupi prema članu 111 par.3 ZBPO i da, pošto ispita sve okolnosti koje su značajne za pravilan fizički i psihički razvoj i za vaspitanje deteta, odluči o vremenu trajanja ličnih kontakata tužioca sa maloletnim detetom, dajući u presudi argumente za sve odlučujuće činjenice, uzimajući u obzir i žalbene tvrdnje tužioca i optužene, pa da zatim donese zakonitu odluku.

Na osnovu do sada navedenog a primenom člana 368 i 370 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.13/2005, od 30.03.2005 god.

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka delimično prihvaćena žalba - Član 67 ZBPO - poveravanje deteta lični kontakti sa maloletnim detetom - Član 116 ZBPO/Član 111 (3) ZBPO/Članovi 368 i 373 KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Prištine da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud Prištine je naredio poništenje braka između tuženika i žalioca i odlučio da bi se maloletno dete trebalo poveriti na brigu i školovanje žaliocu.

Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud u delu u pogledu trajanja ličnih kontakata sa maloletnim detetom nezakonito primenio postojeći Zakon.

Vrhovni sud je odlučio da bi se sudjenje moglo ukinuti samo u svrhu zaštite zdravlja i ostalih relevantnih interesa deteta, kao što se zahteva članom 111. stav 3 ZBPO Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila delimično osnovana.

Ac.br.16/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Meleće Behdžeti, predsednik, Mr. Rifat Zuljfiću i Šahdane Agani, članovi, u pravnom slučaju tužiteljice Ardiane Sekirača iz Srbice, koju predstavlja Ramadan Beriša advokat iz Prištine, protiv optuženog Nebi Sekirače iz Prištine, za razvod braka, u vezi sa žalbom optuženog podnesenom protiv presude Okružnog suda Priština, C.br.262/2004 od 11.01.2005 god., na sednici održanoj 28.04.2005 god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optuženog i potvrđuje se u II delu dispozitiva presuda Okružnog suda Priština, C.br.262/2004 od 11.01.2005 god.

Prihvata se žalba optuženog i presuda Prvostepenog suda se menja u III delu dispozitiva, koji se tiče ličnog kontakta optuženog sa maloletnom Gresom, tako što se određuje lični kontakt dva puta mesečno-svakog prvog i trećeg petka u mesecu, kada će tužiteljica predati maloletno dete, u petak u 15 časova-ocu u lokalu Centra za socijalni rad u Srbici a optuženi će ga vratiti tužiteljici u nedelju u 15 časova, ispred njene kuće, dok je u vezi verskih i državnih praznika i drugog dana rođendana deteta presuda ostala nepromenjena.

Presuda Prvostepenog suda, u I, IV, i V delu dispozitiva, ostaje nerazmatrana.

O b r a z l o ž e n j e

I delom dispozitiva presude Okružnog suda Priština, C.br.262/2004 od

11.01.2005 god., razveden je brak, koji je sklopljen 20.03.1999 god., u Prištini, između tužiteljice i optuženog. II delom dispozitiva, maloletna Gresa rođena 19.04.1999 god., poverena je na čuvanje i vaspitanje majci-tužiteljici, bez obaveze optuženog (za sada) da plaća nadoknadu za ishranu. III delom dispozitiva je odlučeno da lični kontakti Grese sa njenim ocem budu dva puta mesečno-prvog i trećeg petka u mesecu od 12-14 sati, drugog dana verskih i državnih praznika i drugog dana rođendana deteta, posredstvom Centra za socijalni rad u Srbici. IV delom dispozitiva odlučeno je da tužiteljica nosi devojачko prezime Behrami. V delom dispozitiva optuženi je obavezan da njoj plati troškove postupka u iznosu od 40 eura, u roku od 15 dana.

Protiv ove presude, protiv II i III dela dispozitiva, optuženi je na vreme podneo žalbu zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda, u osporenom delu, promeni tako da se maloletno dete poveri optuženom na čuvanje i vaspitavanje.

Tužiteljica je podnela odgovor na žalbu, sa predlogom da se žalba optuženog odbije kao neosnovana.

Nakon razmatranja presude u osporenom delu prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud nalazi da je žalba optuženog, što se tiče II dela dispozitiva neosnovana dok je, što se tiče III dela dispozitiva osnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su supružnici sklopili brak 20.03.1999 god. U ovoj bračnoj zajednici rođena je maloletna Gresa. Na početku, bračni odnosi su bili dobri, ali su se kasnije poremetili zbog različitih karaktera, tako da je zajednički život supružnika postao nemoguć. Supružnici žive odvojeno i zajednica među njima definitivno je prestala od maja meseca 2004 god., dok se maloletnica od faktičke podele bračne zajednice nalazi kod tužiteljice.

Zato što su se bračni odnosi ozbiljno i za stalno poremetili, uzimajući u obzir činjenicu da je 2004 god., njihov bračni život faktički prekinut, Prvostepeni sud je našao da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 ZBPO da se brak strana u sporu razvede. Maloletnica je poverena na čuvanje i vaspitanje majci-tužiteljici, imajući u vidu i predlog Centra za socijalni rad.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je Prvostepeni sud na ispravan i potpun način utvrdio činjenično stanje, na osnovu koga je pravilno primenio materijalno pravo razvodom braka strana u sporu i poverivanjem maloletnog deteta, dajući u obrazloženju presude dovoljne razloge, koje prihvata i ovaj Sud.

Prema oceni Vrhovnog suda, odluka o poveravanju maloletne Grese je ispravna, imajući u vidu mišljenje Centra za socijalni rad u Prištini i uzrast maloletnice, kojoj je potrebno majčino staranje, ovo i iz razlga što se

maloletnica, od faktičke podele bračne zajednice, nalazi kod tužiteljice kao i njenu emocionalnu vezu sa majkom. Pored ovoga, ekonomska osnova je važan razlog za poveravanje maloletne dece na čuvanje i vaspitavanje, ali nije jedini i odlučujući, prema tome ne može se reći da je u interesu maloletnog deteta da se samo iz tog razloga poveri optuženom-ocu, uzimajući u obzir da i tužiteljica ima dobre ekonomske i stambene uslove.

Prema oceni Vrhovnog suda, presudom Prvostepenom suda u III delu dispozitiva koji se odnosi na lične kontakte optuženog sa maloletnicom, treba izmeniti vrednujući kao opravdane navode u žalbi optuženog koje se tiču ličnog kontakta, jer je Prvostepeni sud u ovom delu pogrešno primenio materijalno pravo kada je odredio lične kontakte dva puta mesečno-od 12-14 sati u Centru za socijalni rad u Srbici.

Odredbom člana 111 par.3 ZBPO, predviđeno je da će Sud regulisati presudom način održavanja ličnih susreta deteta sa roditeljem koji ne obavlja roditeljsko pravo, ako ga drugi roditelj ometa u tome, ili ako, vrednujući sve okolnosti u slučaju, konstatuje da je to potrebno zbog zaštite deteta. Polazeći od gore spomenutih odredbi, Vrhovni sud Kosova je mišljenja da se lični susreti optuženog sa maloletnim detetom odrede na dva puta mesečno-prvog i trećeg vikenda kao dovoljnim vremenom, dajući prednost interesu maloletnog deteta za njegov pravilan psihički i fizički razvoj i vaspitanje. Tužiteljica svakog prvog i trećeg petka u mesecu, od 15 časova će predati maloletno dete optuženom-ocu, u Centru za socijalni rad u Srbici, dok će maloletnu Gresu uzeti od optuženog u nedelju u 15 časova ispred njene kuće, jer nedeljom Centar za socijalni rad ne radi. Ovo iz razloga jer određivanje ličnih susreta dva puta mesečno po dva sata, kako je postupio Prvostepeni sud, je protiv interesa maloletnice da se sretne sa roditeljem kome ona nije poverena. Kontakti se mogu ograničiti samo iz razloga zaštite zdravlja drugih važnih interesa deteta, pa je iz tog razloga presuda u tom delu dispozitiva promenjena.

Presuda prvostepenog suda, u I, IV, i V delu dispozitiva, ostaje nerazmatrana jer u ovim delovima nije osporena žalbom.

Na osnovu navedenog, primenom člana 386 u vezi sa članom 373 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.16/2005, od 28.04.2005 god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka prihvaćena žalba - Član 67 ZBP - poveravanje maloletnog deteta - Član 354 (2) tačka 14 KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Peći argumentujući da je Sud nepravedno i pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud Peći je naredio poništenje braka između tuženika i žalioaca i odlučio da se maloletno dete poveri na brigu i školovanje tuženiku.

Vrhovni sud je odlučio da je odluka na koju je podneta žalba u pogledu odluke za poveravanje deteta na brigu i školovanje sadržalo bitno narušavanje odredaba parničke procedure i činjenično stanje je nepotpuno određeno.

Vrhovni sud je odlučio da je finansijska osnova važni uslov za poveravanje maloletnog deteta na brigu i školovanje ali nije jedina i odlučujuća činjenica.

Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila delimično osnovana.

Ac.br.17/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Meleće Behdžeti i Vjosa Nimani-Zuljfiu, članovi, u pravnom slučaju tužiteljice Fljorije Binakaj iz sela Beleg opština Dečani, protiv optuženog Binaka Binakaj, iz sela Beleg opština Dečani, za razvod braka, u vezi sa žalbom tužiteljice, podnetom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.332/2004 od 13.01.2005 god., na sednici održanoj 30.03.2005 god., donosi ovo:

R E Š E N J E

Prihvata se žalba tužiteljice i poništava se u II i III delu dispozitiva presuda Okružnog suda Peć, C.br.332/2004 od 13.01.2005 god., dok se predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Ista presuda, u I delu dispozitiva, ostaje nerazmatrana.

O b r a z l o ž e n j e

I delom dispozitiva presude Okružnog suda Peć, C.br.332/2004 od 13.01.2005 god., razveden je brak između tužiteljice i optuženog, koji je sklopljen 5 maja 1997 god., u Mesnoj kancelariji u Dečanima. Drugim delom dispozitiva, maloletna deca Šćiprim Binakaj, rođen 29.10.1999 god., Škodran

Binakaj, rođen 24.04.1998 god., i Škurte Binakaj, rođena 15.05.1997 god., poverena su na čuvanje i vaspitanje optuženom-ocu. III delom dispozitiva obavezuje se optuženi da omogući tužiteljici kontakt sa njihovom maloletnom decom prvog i poslednjeg petka u mesecu, od 12-14 sati, u Centru za socijalni rad u Dečanima. IV delom dispozitiva odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove spornog postupka.

Protiv ove presude tužiteljica je na vreme uložila žalbu sa predlogom da se presuda u III delu dispozitiva poništi i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Vrhovni sud Kosova, nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, nalazi da je žalba, u II delu dispozitiva osporene presude, osnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 05.05.1997.god. u Mesnoj kancelariji u Dečanima. U ovoj bračnoj zajednici rođeno je troje dece. Na početku braka bračni odnosi su bili dobri, ali su se kasnije ozbiljno poremetili. Zbog ovih poremećaja supružničkih odnosa, njihova bračna zajednica se raspala juna meseca 2004 godine i oni sada žive odvojeno-optuženi sa njihovom decom živi u svojoj kući u selu beleg, dok tužiteljica živi kod roditelja.

Pošto su bračni odnosi ozbiljno i stalno poremećeni, prvostepeni sud je našao da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 Zakona o braku i porodičnim odnosima (ZBPO), da se razvede brak među stranama u sporu.

Prvostepeni sud je decu strana u sporu poverio na čuvanje i vaspitanje optuženom-ocu, uzimajući u obzir mišljenje Centra za socijalni rad u Dečanima koji smatra da optuženi ima izuzetno dobre ekonomske uslove i da je staranje o deci na nivou.

Prema proceni Vrhovnog suda osporena presuda, što se tiče odluke o poveravanju dece na čuvanje, sadrži bitne povrede spornog postupka, predviđeno u članu 354 par.2 tačka 14 ZSP. Osim ovoga, činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno.

Osporena presuda ne sadrži dovoljne argumente za odlučujuće činjenice, važne za pravedno presuđivanje u ovom pravnom slučaju i činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno. U mišljenju Centra za socijalni rad u Dečanu opisani su materijalni i stambeni uslovi strana u sporu i istaknuto je da su materijalni uslovi optuženog bolji od tužiteljicinih, da se maloletna deca, nakon faktičkog raspada bračne zajednice, nalaze kod optuženog i da su se prilagodila na tu porodičnu sredinu.

Prvostepeni sud nije dao nikakve argumente za činjenice koje se tiču

uzrasta maloletne dece, koja žive sa optuženim-ocem i sa maćehom, nakon raspada bračne zajednice, emocionalnu vezu dece sa jednim ili drugim roditeljem, direktan uticaj roditelja na njihovo vaspitanje. Ekonomska osnova je važan uslov za poveravanje maloletne dece na čuvanje u vaspitanje, ali nije jedini i odlučujući, prema tome ne može se reći da je u interesu maloletne dece da ih oni, samo iz ovog razloga, povere optuženom-ocu.

Odredbom člana 116 ZBPO predviđeno je da Sud, odnosno organ starateljstva, koji donosi odluku o poveravanju deteta na čuvanje i vaspitanje, ima obavezu da na pogodan način ispita sve okolnosti koje su važne za pravilan fizički i psihički razvoj deteta i za njegovo vaspitanje i, da prilikom donošenja odluke, pođu u prvom redu od interesa deteta.

Pošto je presuda poništena u II delu dispozitiva, poništava se i u III delu koji se odnosi na određivanje ličnih kontakata majke sa maloletnom decom kao i IV deo dispozitiva, koji se odnosi na odluku o troškovima spornog postupka.

Presuda prvostepenog suda, u I delu dispozitiva, ostaje ne razmotrena jer u ovom delu nije osporena presuda.

Prvostepeni sud je obavezan da u ponovljenom postupku otkloni navedene nedostatke, uzimajući u obzir i žalbene tvrdnje tužiteljice, da dobije mišljenje odgovarajućih stručnjaka u vezi sa uticajem koji može imati promena životne sredine na psihu maloletne dece, zatim da zahteva od organa starateljstva mišljenje i konačan predlog kojem roditelju treba poveriti maloletnu decu i da ispita sve važne okolnosti, uvek polazeći od interesa deteta. U tom slučaju posebno se uzimaju u obzir emocionalne potrebe dece, što znači da su interesi roditelja u drugom planu.

Na osnovu gore navedenog, primenom člana 369 i 370 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.17/2005, od 30.03.2005.god

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka odbijena žalba - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO/Član 354 (2) KZK nadležnost suda član 62/65 Zakona o rešavanju konflikata sa zakonima drugih zemalja SFRJ 42/82]

Tuđenik se žalio na odluku Okružnog suda u Peći argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje. Okružni sud u Peći je naredio poništenje braka između tuženika i žalioca. Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud ispravno postupio odlučujući da su uslovi postavljeni u članu 67. ZBPO za poništenje braka između stranaka bili ispunjeni. Vrhovni sud je odlučio da žalba u pogledu nekompetencije Suda nije bila osnovana zato što uslovi kao što su postavljeni u članu 62. Zakona o rešavanju sporova stranom jurisdikcijom, koja obezbeđuje međunarodnu jurisdikciju sudova, uzimajući u obzir da su stranke u proceduri bili kosovarai, nisu bili ispunjeni. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika bila neosnovana.

Ac.br.18/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Meleće Behdžeti, predsednik, Šahdane Agani i Vjosa Nimani-Zuljfiću, članovi u pravnom slučaju tužioca Aljbana Sadiku iz sela Osek Hilje opština Đakovica, sada sa privremenim boravištem u SR Nemačkoj, koga predstavlja Hasan Pruti advokat iz Đakovice protiv optužene Aljbine Sadiku rođeno Mućaj iz Đakovice, sada sa privremenim boravištem u SR Nemačkoj, koju predstavlja Avdi Rizvanoli advokat iz Đakovice, za razvod braka, u vezi sa žalbom optužene podnete protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.438/2004 od 17.02.2005 god., na sednici održanoj 30.03.2005 god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optužene i potvrđuje se presuda Okružnog suda Peć C.br.438/2004 od 17.02.2005 god.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda Peć, C.br.438/2004 od 17.02.2005 god., razveden je brak između tužioca i optužene, koji je sklopljen 28.04.2003 god., u Mesnoj kancelariji Skivjan opština Đakovica. Odlučeno je da svaka strana

nadoknadi svoje troškove postupka.

Protiv ove presude optužena je na vreme podnela žalbu, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se osporena presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud nalazi da je žalba optužene neosnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 28.04.2003 god., u Mesnoj kancelariji Skivjane. Posle regulisanja dokumenata od strane tužioca 31.01.2004 god., optužena je otišla u Nemačku. Ali odmah nakon ujedinjavanja supružnika odnosi među njima su se poremetili i zbog ovih poremećaja bračna zajednica faktički je prekinuta juna 2004 god., tako što optužena živi kod tetke u Nemačkoj. Strane u sporu u braku nisu imali dece.

Zbog toga što su se odnosi među stranama u sporu poremetili a bračna zajednica trajala 6 meseci, kada je faktički prekinuta juna iste godine, prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi, predviđeni članom 67 ZBPO za razvod njihovog braka.

Vrhovni sud Kosova vrednuje da je Prvostepeni sud na ispravan i potpun način utvrdio činjenično stanje, na osnovu koga je ispravno primenio materijalno pravo, razvedeći brak stranama u sporu, za šta je u obrazloženju presude naveo dovoljne razloge, koje prihvata i ovaj sud. Brak treba održati samo kada postoji uzajamna ljubav supružnika, koja se ogleda u njihovom harmoničnom suživotu, a nije dovoljno za očuvanje braka želja samo jednog supružnika, kako se neosnovano kaže u žalbi prema kojoj je pogrešno primenjeno materijalno pravo.

Tvrdnje optužene u žalbi, o nenadležnosti suda na Kosovu, su neosnovane iz razloga što se shodno članu 62 u vezi sa članom 65 Zakona o rešavanju spora zakona sa zakonima drugih zemalja, u određenim odnosima, kojim se reguliše međunarodna nadležnost sudova u bračnim sporovima predviđa da postoji nadležnost suda ako optužena strana prihvati nadležnost suda, ali pod uslovom da su strane u postupku strani državljani ili tužilac ima mesto stanovanja u SFRJ, ili ako optuženi prihvati nadležnost suda u SFRJ. U konkretnom slučaju, imajući u vidu da su strane u postupku Kosovari, prema oceni Vrhovnog suda nisu ispunjeni uslovi predviđeni gore pomenutim zakonom („ Službeni list“ SFRJ br.43/82), koji se primenjuje prema Pravilniku UNMIK-a br.1999/21 kao Zakon na snazi na Kosovu Specijalnog predstavnika Generalne skupštine Ujedinjenih nacija.

Tvrdnje optužene o usvojenom detetu i njegovom poverenju su neosnovane, jer optužena nije podnela sudu nikakve dokaze o adaptaciji deteta.

Osporena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, predviđeno u članu 354 par.2 ZSP, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti.

Druge tvrdnje u žalbi su ponavljanje tvrdnji navedenih na sednici od strane ovlašćenog prdstavnika optužene, koje su bile objekat razmatranja u slučaju donošenja odluke od strane Prvostepenog suda.

Na osnovu do sada navedenog i primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.18/2005, od 30.03.2004 god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - odbijena žalba - Član 273 ZBPO - obaveza nadoknade za ishranu - Član 296 ZBPO/Član 273 (1) ZBPO/Član 274 (1) ZBPO]

Žalilac se žalio na odluku Okružnog suda u Peći argumentujući da je sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud je odlučio da žalilac plati alimenaciju tuženiku.

Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud ispravno postupio i u saglasnosti sa članovima 273.stav 1 i članom 274. stav 1 LMFR. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba žalioaca bila neosnovana.

Ac.br.19/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Mr. Rifat Zuljfiu i Meleće Behdžeti, članovi, u pravnom slučaju tužioca Ljeke Hajdaraja iz sela Bardanić opština Đakovica, protiv optužene Roze Hajdaraj iz sela Smač opština Đakovica, koju predstavlja Ferid Đikoli advokat iz Peći, zbog nadoknade za ishranu, u vezi sa žalbom tužioca podnetom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.233/2003 od 10.11.2004 god., na sednici održanoj 27.04.2005 god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba tužioca i potvrđuje se presuda Okružnog suda Peć, C.br.233/2003 od 12.11.2004 god.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda Peć, C.br.233/2003 od 12.11.2004 god., obavezan je tužioc da na ime nadoknade za hranu plati optuženoj 100 eura mesečno počevši od 13.12.2001 god., pa dok postoje zakonski uslovi, i to od 1-5 u mesecu za prethodni mesec, dok se za dospelu rate za plaćanje obavezuje da plati u roku od 15 dana od dana dobijanja presude, takođe se obavezuje da na ime troškova spornog postupka plati tužiteljici sumu od 1.400 eura, sve ovo u roku od 15 dana pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Protiv ove presude tužilac je na vreme uložio žalbu, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog

stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se presuda promeni i da se zahtev za tužbu optužene u potpunosti odbije kao neosnovan ili da se presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Vrhovni sud Kosova, nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP nalazi da je žalba neosnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da je presudom Okružnog suda Peć, C.br.212/2001 od 13.12.2001 god., razveden brak između tužioca i optužene, koji je sklopljen 30.07.1999 god., a maloletno dete Aljban, rođeno 17.06.1992 god., povereno je na čuvanje i vaspitanje optuženoj i obavezan je tužilac da optuženoj i maloletnom detetu, na ime ishrane, plaća svakog meseca po 200 DM počevši od 13.12.2001 god., i ubuduće, dok postoje zakonski uslovi za jedno takvo plaćanje.

Odlučujući prema žalbi tužioca, Vrhovni sud, presudom Ac.br.9/2002 od 27.11.2002 god., poništava deo presude kojim je odlučeno o obavezi tužioca za plaćanje hrane optuženoj i maloletnom detetu, i predmet vraća Prvostepenom sudu na ponovno suđenje, sa primedbom da se trebaju utvrditi odlučujuće činjenice u vezi sa materijalnim mogućnostima tužioca za obavezno plaćanje hrane i materijalnim mogućnostima optužene.

Prvostepeni sud na ponovnom suđenju, pošto je obradio dokaze na osnovu neospornih činjenica, nalazi da je optužena nezaposlena, nije zavedena kao nezaposlena u Zavodu za zapošljavanje u Đakovici, jer nije kvalifikovani radnik i nema mogućnosti da se zaposli jer ima završenu samo osnovnu školu, živi u porodičnoj zajednici sa roditeljima koji imaju 65 god., i bratom zaposlenim u „Metaliku" u Đakovici, koji ima ženu i petoro dece, dok je tužilac student na Pedagoškom fakultetu u Đakovici, živi u porodičnoj zajednici sa nevenčanom suprugom, sa kojom ima jedno dete, sa roditeljima i dvojicom braće, od kojih je jedan zaposlen u SR Nemačkoj a drugi u Republici Sloveniji i obojica su oženjeni. Polazeći od tvrdnji samog tužioca da je dobrog finansijskog stanja, tako da ima optimalne uslove da maloletnom Aljbanu osigura optimalne uslove kao i da izdržava optuženu, daće joj čim se postigne sporazum o razvodu braka obezbediti stan pod zakup u Đakovici, Prvostepeni sud zaključuje da tužilac, ne ugrožavajući svoju egzistenciju i egzistenciju svoje porodice može doprineti za ishranu zajedničkog deteta strana u sporu i da ima materijalne mogućnosti da plaća optuženoj i maloletnom detetu 100 eura mesečno za hranu.

Vrhovni sud Kosova nalazi da je Prvostepeni sud, na osnovu sakupljenih potrebnih dokaza, ispravno i potpuno utvrdio činjenično stanje i na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja pravilno primenio odredbe spornog postupka i materijalno pravo, kada je našao da je tužilac obavezan da, na ime nadoknade za ishranu, plati optuženoj 100 eura mesečno, počevši od

13.12.2001 god., i ubuduće dok postoje zakonski uslovi za to plaćanje. Osporena presuda sadrži dovoljne razloge za odlučujuće činjenice, koje prihvata i ovaj Sud, dok ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti.

Prvostepeni sud, nakon obrade dokaza nalazi da optužena ne obezbeđuje materijalnu egzistenciju još od 17. avgusta 2000 god., kada je među stranama u sporu prekinuta bračna zajednica, rođena je 01.01.1964 god., ima završenu osnovnu školu, nezaposlena je, nije korisnik socijalne pomoći u Centru za socijalni rad u Đakovici. Tužilac je radio u inostranstvu od 1992 god., do 2000 god., kada se vratio kući i zarađena sredstva angažovao u porodičnu zajednicu roditelja i svoje braće sa kojima i sada živi, registrovan je kao student, poseduje pokretnu i nepokretnu imovinu u selu Bardanić, ali imovina nije evidentirana na njegovo ime niti na ime roditelja ili njegove braće.

Prvostepeni sud, imajući u vidu gore navedene okolnosti, zaključuje da je tužilac obavezan da daje na ime nadoknade 100 eura optuženoj da bi imala za život. Uzimajući u obzir godine tužioca, on može da obezbedi presuđenu sumu i da time ne ugrozi svoju egzistenciju i egzistenciju svoje dece, iz prvog braka i iz vanbračne zajednice sa drugom ženom.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, koje je ranije opisano i ne dovodi se u sumnju, uprkos činjenici da je ono razlog osporavanja presude, kako se u žalbi ističe, prema Vrhovnom sudu neosnovan je ne samo ovaj razlog za osporavanje nego i tvrdnja o pogrešnoj primeni materijalnog prava. Ovaj Sud prihvata u potpunosti kao ispravne razloge Prvostepenog suda, da obaveže tužioca i za određenu sumu koju on treba platiti na ime ishrane za optuženu.

Samo činjenica da tužilac izdržava jedno dete iz prvog braka i dvoje dece iz vanbračne zajednice, kako se ističe u žalbi, ne znači da presuda nema argumente za odlučujuće činjenice i da su dati razlozi u suprotnosti sa izvedenim dokazima, nego nema ni bitnih povreda odredaba spornog postupka ni pogrešne primene materijalnog prava, jer su razlozi dati od strane Prvostepenog suda dovoljni, nisu kontradiktorni i u skladu su sa ispravnom primenom materijalnog prava. U konkretnom slučaju, Prvostepeni sud je zauzeo stav da su u ovom pravnom slučaju ispunjeni uslovi određeni odredbom člana 273 ZBPO da se prihvati zahtev optužene na ime ishrane, jer ona nije napustila supruga a sa druge strane tužilac je potvrdio da nije imao nikakvih problema od strane svoje supruge i da je, kada se vratio iz Nemačke optuženu našao u svojoj porodici a koju je krajem aprila meseca 2000 god., izbacio iz kuće i otpratio je njenoj porodici. Dok će, prema članu 296 par.3 ZBPO, u slučaju procene mogućnosti lica koje ima za obavezu da daje za hranu, Sud uzeti u obzir sva njegova primanja i realne mogućnosti za ostvarenje dobiti, kao i njegove lične potrebe i zakonske obaveze na ime ishrane. Ove zakonske odredbe, uzimajući u obzir životnu dob tužioca, realne

mogućnosti da zaradi obavljanjem posla u svojoj profesiji ili u nekoj drugoj profesiji, ne isključuju njegovu obavezu da plati za ishranu optuženoj. Ni činjenica da tužilac ima zakonske obaveze za ishranu deteta iz bračne zajednice i dvoje dece iz vanbračne zajednice, ne isključuje ovu obavezu da plaća za hranu, koju je Prvostepeni sud ispravno odredio.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je Prvostepeni sud ispravno i u potpunosti utvrdio činjenično stanje i na osnovu takvog stanja pravilno primenio materijalno pravo, kada je obavezao tužioca da doprinese za ishranu optužene kao i na visinu doprinosa na ime hrane optuženoj, dajući dovoljne razloge, koje prihvata i ovaj Sud.

Odluka da tužilac plaća za hranu doneta je u skladu sa odredbom člana 273 par.1 i člana 274 par.1 ZBPO, proporcionalno materijalnim mogućnostima tužioca. Određena suma od 100 eura mesečno za optuženu omogućuje joj normalan život sa materijalnog aspekta, uzimajući u obzir životni standard populacije u sredini u kojoj ona živi.

Na osnovu do sada navedenog i primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA-PRIŠTINA
Ac.br.19/2005, od 27.04.2005 god.

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka odbijena žalba - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO/Član 354 (2) KZK/Član 106 (2) KZK/Član 295 KZK/Član 10 KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda u Peći argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje. Okružni sud Peći je naredio poništenje braka između tuženika i žalioca. Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud ispravno postupio odlučujući da su uslovi postavljeni u članu 67. LMFR za poništenje braka između stranaka ispunjeni. Vrhovni sud je odlučio da bi se brak trebao održati samo ako postoji međusobna ljubav između supružnika u slučaju harmoničnog zajedničkog života i da želja samo jednog bračnog druga nije dovoljna za održavanje braka. Prema tome Vrhovni sud je odlučio da je žalba tužioca neosnovana.

Ac.br.23/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-Veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Meleće Behdžeti i Vjosa Nimani-Zulfiu, članovi u pravnom slučaju tužioca Nikole Beriša iz Brekovca opština Đakovica, koga predstavlja Osman Ljajčić advokat iz Peći, protiv optužene Vere Beriša iz sela Osek Paša opština Đakovica, koju predstavlja Teki Bokši, advokat iz Đakovice, za razvod braka, u vezi sa žalbom optužene, podnetom protiv presude Okružnog suda Peć, C.br.58/2005 od 22.03.2005.god., na sednici održanoj 26.05.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optužene i potvrđuje se presuda Okružnog suda Peć, C.br.58/2005 od 22.03.2005.god.

O b r a z l o ž e n j e

Prvim delom presude Okružnog suda Peć, C.br.58/2005 od 22.03.2005.god., razveden je brak koji je sklopljen između tužioca i optužene 30.11.2001.god. u Mesnoj kancelariji Brekovac. II delom dispozitiva odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove postupka.

Protiv ove presude optužena je na vreme podnela žalbu zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka, pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog

stanja i pogrešne primene materP sudu na ponovnu raspravu.

Tužilac je podneo odgovor na žalbu uz predlog da se žalba odbije kao neosnovana.

Vrhovni sud Kosova, nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 Zakona o spornom postupku (ZSP), nalazi da je žalba neosnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 30.11.2001.god. u Mesnoj kancelariji sela Brekovac. U bračnoj zajednici nisu imali dece. Do marta 2003 godine bračni odnosi su bili dobri, ali od onda zbog ozbiljnih i stalnih poremećaja bračnih odnosa oni žive odvojeno.

Pošto su bračni odnosi na ozbiljno i za stalno poremećeni, Prvostepeni sud nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni članom 67 Zakona o braku i porodičnim odnosima (ZBPO) da se razvede brak među stranama u sporu. Ovo zato jer se žalbom ne dovodi u sumnju faktičko stanje koje je utvrdio Prvostepeni sud, koje ovaj Sud prihvata u potpunosti, prema tome žalbene tvrdnje da je Prvostepeni sud doneo presudu na osnovu pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničkog stanja, Vrhovni sud Kosova je odbio kao neosnovane.

I prema mišljenju Vrhovnog suda Kosova, bračni odnosi između supružnika ozbiljno su i za stalno poremećeni, znači nema mogućnosti za njihovo ponovno uspostavljanje, posebno uzimajući u obzir proteklo vreme od faktičkog prekida bračnih odnosa supružnika. Prihvatajući kao ispravne razloge prvostepene presude, ovaj Sud ocenjuje da su neosnovane tvrdnje iz žalbe da je Prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo. Osporena presuda ne sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka, predviđeno u članu 354 par.2 ZSP, na koje ovaj Sud obraća pažnju po službenoj dužnosti.

Nisu osnovane tvrdnje u žalbi, koje u njoj predstavljaju ponavljanje tvrdnje iz odgovora na tužbu, da je pogrešan zaključak Prvostepenog suda u kome se kaže da se bračni odnosi nisu poremetili u toj meri da bi zajednički bračni život strana bio nemoguć. Prekid porodične zajednice dogodio se zbog neslaganja strana u sporu i oni žive odvojeno, što jasno pokazuje da su bračni odnosi supružnika ozbiljno poremećeni, tako da se svrha braka nemože postići njegovim ne razvođenjem. Prvostepeni sud je ispravno primenio materijalno pravo-član 67 ZBPO, kada je razveo brak nalazeći da je brak strana u sporu izgubio svrhu postojanja. Brak treba održati samo kada postoji obostrana ljubav supružnika, koja se manifestuje u njihovom skladnom suživotu i nije dovoljno za njegovo očuvanje samo želja jednog supružnika, znači u žalbi se neosnovano pretenduje da je pogrešno primenjeno materijalno pravo.

Iz primedbe ovlašćenjog predstavnika optužene od 22.03.2005.god., proizilazi da je on upoznao Sud da je sprečen da asistira na sednici zakazanoj za

22.03.2005.god., jer od ranije ima zakazanu raspravu u Opšinskom sudu Prizren iz ovog proizilazi da gore spomenutom primedbom nije izričito rešeno šta se zahteva ovom primedbom, nego se samo upoznaje Prvostepeni sud da je ovlašćeni predstavnik optužene strane sprečen da nju predstavlja na glavnoj raspravi, koja je zakazana za gore spomenuti datum.

Članom 106 par.2 ZSP, predviđa se da primedbe trebaju biti razumljive i da sadrže sve što je potrebno da bi se postupalo prema njima.

Članom 295 ZSP, predviđa se da ako od prve sednice do glavne rasprave izostaje tužilac, ili ako na ovu sednicu ne dođe optuženi i ne postoje uslovi za donošenje presude zbog neprisustvovanja, kao i kada na nekoj kasnijoj sednici izostane tužilac ili optuženi, rasprava se može održati.

Članom deset ZSP, predviđa se obaveza suda da se potruži da se postupak primenjuje be usporavanja i sa što manje troškova što će učiniti nemogućim svaku zloupotrebu prava koja pripadaju stranama u postupku.

U konkretnom slučaju ovlašćeni predstavnik optužene strane u toku postupka nije se odazvao pozivima za sednicu, dok se u žalbi obraća povredi pravila postupka na njenu štetu, očigledno sam zloupotrebljavajući prava koja mu pripadaju prema odredbama Zakona o spornom postupku i usporava postupak sa ciljem izbegavanja obaveza.

Polazeći od ovakvog stanja slučaja, vrhovni sud Kosova nalazi da su neosnovane tvrdnje u žalbi da presuda Prvostepenog suda sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka iz člana 354 par.2 tačka osam ZSP.

Na osnovu rečenog i primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA-PRIŠTINA
Ac.br.23/2005, od 26.05.2005.god

Predsednik veća,
Šahdane Agani

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka odbijena žalba - Član 365 KZK/Član 67 ZBPO/Član 354 (2) tačka 8 KZK/Član 293 (2) KZK/Član 265 (2) KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda u Prizren argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje. Okružni sud Prizrena je naredio poništenje braka između tuženika i žalioca. Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud ispravno postupio odlučujući da su uslovi postavljeni u članu 67. ZBPO za poništenje braka između stranaka ispunjeni. Vrhovni sud je odlučio da bi se brak tražio održati samo ako postoji međusobna ljubav između supružnika koja je takođe pokazana putem harmoničnog zajedničkog života i da želja samo jednog bračnog druga nije dovoljna za održavanje braka. Prema tome Vrhovni sud je odlučio da je žalba tužioca neosnovana.

Ac.br.25/2005

U IME NARODA

VROHVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija: Mehleće Behdžeti, predsednik, Šahdane Agani, i Vjosa Nimani-Zulfiu, članovi u pravnom slučaju tužiteljice Razije Gaši rođene Đešević iz Suve Reke, koju predstavlja Mr.Durak Jašaraj advokat iz Prizrena protiv optuženog Šasivar Gašija iz Suve Reke, za razvod braka, u vezi sa žalbom optuženog podnetom protiv presude Okružnog suda Prizren, C.br.484/2004 od 18.03.2005.god., na sednici održanoj 26.05.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba optuženog i potvrđuje se presuda Okružnog suda Prizren C.br.485/2004 od 18.03.2005.god.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda Prizren, C.br.484/2004 od 18.03.2005.god., razveden je brak između tužiteljice i optuženog koji je sklopljen 05.06.1977 godine, u Mesnoj kancelariji u selu Mramor SO Prištine. Odlučeno je da svaka

strana pokrije svoje troškove postupka.

Protiv ove presude optuženi je podneo žalbu, zbog bitnih povreda odredaba spornog postupka sa predlogom da se osporena presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, Vrhovni sud Kosova nalazi da je žalba neosnovana.

Iz spisa predmeta proizilazi da su strane u sporu sklopile brak 05.06.1977.god. Bračna zajednica među supružnicima faktički je prekinuta 1999 godine. Sin Fadil rođen 05.07.1987.god. od faktičkog raspada bračne zajednice živi sa optuženim i postaće punoletan juna ove godine, pa stoga sud nije odlučivao o njegovom poveravanju.

Prvostepeni sud je glavnu raspravu održao 23.02.2005.god. u odsustvu optuženog i konstatovao da u spisima predmeta postoje dokazi da je optuženi uredno pozvan. U spisima suda nalazi se pozivnica koja je vraćena sa njegovim potpisom kojom se optuženi obaveštava o datumu održavanja sednice 23.02.2005.god. Optuženom je poslata tužba prema članu 293 par .2 ZSP i sud je na glavnoj raspravi postupao shodno članu 265 par.2 ZSP, zato što je optuženi obavešten da će biti saslušan u svojstvu strane u postupku, o čemu u spisima predmeta postoji uputnica.

Zasnivajući se na ovakvom utvrđenom činjeničnom stanju i izjavi tužiteljice koja je saslušana u svojstvu strane u postupku, Prvostepeni sud je ispravno primenio materijalno pravo razvedeći brak, na osnovu člana 67 ZBBO. Prema mišljenju i ovog suda, bračni odnosi među supružnicima su ozbiljno poremećeni i nema mogućnosti za ponovno uspostavljanje bračne zajednice, uzimajući u obzir i činjenicu da je njihova bračna zajednica prekinuta 1999god.

Brak se treba održati samo kada postoji obostrana ljubav supružnika, koja se ogleda u njihovom skladnom suživotu, a nije dovoljno za očuvanje braka želja samo jednog supružnika.

Navodi u žalbi optuženog, da presuda Prvostepenog suda sadrži bitne povrede odredaba spornog postupka iz člana 354 par.2 tačka osam ZSP, su neosnovani jer u spisima predmeta postoji pozivnica kojom je optuženi uredno pozvan. Pozivi za glavnu raspravu od 23.02.2005.god., poslani su u Policijsku stanicu u Suvoj Reci gde optuženi radi kao policajac kao i na adresu u Suvoj

Reci gde on stanuje.

Na osnovu rečenog, primenom člana 368 ZSP odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA U PRIŠTINI
Ac.br.25/2005, od 26.05.2005.god.

Predsednik veća,
Meleće Behdžeti

[Vrhovni sud - odlučujući o Izvršnom postupku - razvod braka - odbijena žalba - Član 365 KZK/Član 68 ZBPO/Član 368 KZK]

Tuženik se žalio na odluku Okružnog suda Prištine argumentujući da je Sud nepravedno primenio postojeći Zakon i pogrešno odredio činjenično stanje.

Okružni sud je naredio poništenje braka između tuženika i žalioaca i odlučio da bi se maloletno dete trebalo poveriti na brigu i školovanje tužiocu.

Vrhovni sud je odlučio da je Prvostepeni sud tačno odredio činjenično stanje i ispravno primenio postojeći Zakon odlučujući o načinu i dužini kontakta sa maloletnim detetom. Prema tome, Vrhovni sud je odlučio da je žalba tuženika neosnovana.

Ac.br.27/2005

U IME NARODA

VRHOVNI SUD KOSOVA-veće sastavljeno od sudija: Šahdane Agani, predsednik, Meleće Behdžeti i Vjosa Nimani-Zulfu, članovi, u pravnom pitanju predlagača Hanumšahe Hodža, iz Uroševca i Arben Aliu, iz Uroševca, za razvod braka, u vezi sa žalbom predlagača, podnetom protiv presude Okružnog suda Priština, C.br.128/2004 od 10.11.2004.god., na sednici održanoj 26.05.2005.god., donosi ovu:

P R E S U D A

Odbija se kao neosnovana žalba predlagača i potvrđuje se, u III delu dispozitiva, presuda Okružnog suda Priština, C.br.128/2004 od 10.11.2004.god.

Presuda Prvostepenog suda, u I, II, IV i V delu dispozitiva, ostaje ne razmatrana.

O b r a z l o ž e n j e

I delom dispozitiva presude Okružnog suda Peć, C.br.128/2004 od 10.11.2004.god, razveden je brak predlagača, koji je sklopljen 24.04.2002.god. u Mesnoj kancelariji u Uroševcu. II delom dispozitiva, maloletno dete Hektor Aliu, rođen 07.09.2002.god., povereno je na čuvanje i vaspitanje predlagaču-ocu. III delom dispozitiva, kontakti predlagačice sa

maloletnim detetom određeni su dva puta mesečno, tokom prvog i trećeg vikenda, počevši u petak predlagačica će uzeti dete 15 sati u lokalnu Centra za socijalni rad u Uroševcu i vratiti ga u 8 sati u ponedeljak u Centar za socijalni rad u Uroševcu; drugog dana verskih i državnih praznika kao i drugog dana rođendana deteta, prema rasporedu na gore pomenutom mestu. IV delom dispozitiva, predlagačica će sada i nadalje nositi devojčako prezime Hodža i V delom dispozitiva odlučeno je da svaka strana pokrije svoje troškove.

Protiv ove presude predlagači su na vreme podneli žalbu, zbog pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa predlogom da se presuda u III delu dispozitiva promeni, tako da se zahtev za tužbu predlagačice u ovom delu presude odbije kao neosnovan ili da se presuda poništi i predmet vrati Prvostepenom sudu na ponovnu raspravu.

Vrhovni sud Kosova, nakon razmatranja osporene presude prema članu 365 ZSP, nalazi da je žalba predlagača neosnovana.

Iz spisa predmeta potvrđuje se da su predlagači sklopili bračnu zajednicu 24.04.2002.god., u ovoj bračnoj zajednici rođeno je jedno dete Hektor 07.09.2002.god. na početku braka bračni odnosi su bili dobri ali su se kasnije ozbiljno poremetili. Zbog ovih poremećaja njihova bračna zajednica je prekinuta i oni sada žive odvojeno.

Pošto su bračni odnosi za stalno i ozbiljno poremećeni, Prvostepeni sud prema predlogu predlagača nalazi da su ispunjeni uslovi predviđeni u članu 68 Zakona o braku i porodičnim odnosima (ZBPO), da se brak strana u sporu razvede.

Tvrđnje u žalbi predlagača su neosnovane, kada se kaže da presudom nije ispravno odlučeno u vezi sa kontaktima predlagačice sa maloletnim detetom. Prvostepena presuda u ovom pravcu sadrži dovoljne razloge zašto je odlučeno da se kontakti predlagačice-majke sa maloletnim detetom obavljaju tako što će predlagačica uzimati maloletnika, u lokalima Centra sa socijalni rad, svakog prvog i trećeg vikenda u mesecu-u petak u 15 sati, u lokalnu centra za socijalni rad i vratiće ga u ponedeljak u osam sati u Centar za socijalni rad, što je dovoljno vreme, dajući prednost interesima maloletnog deteta za pravilan fizički i psihički razvoj i njegovo vaspitanje.

Prema proceni Vrhovnog suda, Prvostepeni sud je ispravno i potpuno utvrdio činjenično stanje i na osnovu takvog stanja pravilno primenio materijalno pravo, u vezi sa III delom dispozitiva, koji se odnosi na način i

vreme trajanja kontakata predlagačice-majke sa maloletnim detetom, dajući dovoljno argumenata, koje prihvata i ovaj Sud.

Presuda Prvostepenog suda u I, II, IV i V delu dispozitiva ostaje nerazmatrana, pošto ovi delovi nisu osporeni žalbom.

Na osnovu gore navedenog i primenom člana 368 ZSP, odlučeno je kao u dispozitivu ove presude.

VRHOVNI SUD KOSOVA-PRIŠTINA
Ac.br.27/2005, od 26.05.2005.god.

Predsednik veća,
Šahdane Agani

1068 bosh